

AK

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. 7 - 1954

121

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Maandoverzicht no. 7 - 1951

VERTROUWELIJK

I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz.	1
II	Activiteit CPN en Hulporganisaties	"	6
III	Vakbeweging	"	13
IV	Andere Stromingen	"	20
V	Indonesië	"	25
VI	Overzicht der stakingen over Juli 1951	"	28

9 bijlagen.

Vertrouwelijk

I. COMMUNISME INTERNATIONAAL.

Sowjet vredeactiek.

Het Kremlin overspoelt het Westen met een stortvloed van vredespropaganda, waarvan de toon enigermate afwijkt van de tot voor kort gevoerde. Enkele hoogste bewindslieden der USSR verleenden aan deze campagne hun persoonlijke medewerking, bijgestaan door het Russische diplomatieke corps, de Sowjetpers en -radio en de Stalinistische voorlichtingsorganen over de gehele wereld.

Stalin's bekende thema - de mogelijkheid voor vreedzame samenwerking met het Westen - werd wederom het kernpunt van al deze uiteenzettingen en suggesties.

Het Westen reageerde koel en wantrouwend. Het wil na de vele woorden nu eindelijk eens daden zien, die de oprechte bedoelingen van de communistische vredesacties zouden moeten waar maken. Voorshands ziet het Westen ook in deze jongste manoeuvre niet meer dan een tactische phrase. De veranderde toon lijkt wederom een gelegenhedsklank. De feiten duiden tot dusverre niet op een principiële verandering van de situatie. Veeleer schijnt deze jongste manoeuvre gericht te zijn op het afremmen van de snelheid, waarmede het verbonden Westen zich sedert de oorlog in Korea militair-defensief paraat maakt. De kern van de Westerse inspanningen beoogt verdere communistische agressie te weerstaan en de aanvalskansen afdoende te verminderen. Moskou voelt zich in militair en economisch opzicht kennelijk verontrust door deze vastberadenheid.

Nieuwe phase.

Malik's suggestie voor een wapenstilstand in Korea heeft een nieuw stadium van het optreden der communisten ingeluid. Kort daarop keerde Molotow, de vice-premier der Sowjet-Unie terug in de openbaarheid, waaraan hij zich sedert 1948 had onttrokken. Hij verscheen op 21 Juli j.l. met andere Sowjet-prominenten te Warschau voor het uitspreken van een herdenkingsrede op de zevende verjaardag van het Poolse Nationale Comité, de bakermat van het huidige communistische bewind van deze bufferstaat der USSR.

Ook de Sowjet-maarschalk Sjoekow, die sedert 1947 uit Berlijn werd teruggeroepen naar het binnenland der USSR, verbrak het stilzwijgen en voerde bij de gelegenheid eveneens het woord in de Poolse hoofdstad. Hij was in 1945 en 1946 voor de Russen de bekwame militaire contactman met de westerse geallieerden.

Volgens Molotow is het kamp van de "vredeslanden" aanzienlijk versterkt geworden. De beweging der strijders voor de vrede groeit, aldus de Russische vice-premier, ook in de landen van het kapitalisme in het Westen, zowel als in het Oosten. Juist daarom had de stem van de vertegenwoordiger van de USSR, oproepend tot het staken van de vijandelijkheden en het afkondigen van een wapenstilstand in Korea, met zoveel kracht weerklonken.

Molotow herhaalde, dat "het imperialistisch Anglo-Amerikaanse blok een nieuwe wereldoorlog voorbereidt, en zelfs reeds tot daden van agressie is overgegaan". Men kan de ogen niet sluiten voor de krankzinnige bewapeningswedloop van de Noord-Atlantische Staten, noch voor het totstandbrengen van nieuwe Amerikaanse militaire bases in Europa en in het Nabije Oosten, die de oorlogsdreiging verscherpen. De Brits-Amerikaanse imperialisten, met de Fransen en hun andere satellieten hadden reeds een aanvang gemaakt met de herbewapening van Duitsland en met de wederopstanding van het Japanse militarisme. Zij schonden zonder aanzien de internationale overeenkomsten.

Dit kon evenwel, aldus Molotow, niet verdoezelen, dat in het imperialistische kamp de onderlinge tegenstrijdigheden in de verschillende landen op de spits worden gedreven, en dat ook de strijd tussen de heersersklieken van de verschillende staten steeds scherper vormen aanneemt."

Massa-politiek.

Molotow achtte het onontbeerlijk onder die omstandigheden de waakzaamheid van de volken om de oorlog te voorkomen en de vrede te verdedigen niet alleen te behouden, doch tevens tot het uiterste op te voeren. Blijkbaar impliceerde deze passage een aansporing aan de massa om - zo nodig tegen hun eigen leiders van partij en vakbeweging in - het proletarisch internationalisme te versterken. In relatie met een door hem aangekondigde afrekening met het "fascistische Tito-regime" door de Joegoslavische volkeren, stelde Molotow de eis: "tot het einde toe trouw blijven aan de beginselen van Lenin en Stalin, en ze verdedigen als de grondslagen zelf van de broederlijke samenwerking van alle volken".

Uit het vorenstaande blijkt, dat Molotow's speech geen ingrijpende veranderingen heeft ingeleid ten aanzien van de principiële gedragingen der communistische partijen. Haar voornaamste opdracht blijft alsnog om, waar enigszins mogelijk, contact met andersdenkenden te leggen met als hoofddoelstelling: strijd voor de vrede en strijd voor de welvaart der volkeren.

In Hoofdstuk II en III van dit overzicht komt wederom tot gelding, dat dit zo nodig gepaard moet gaan met het uitlokken van stakingen en het toepassen van andere middelen ter verstoring van de "kapitalistische orde". Hoezeer de Stalinistische leiding daarbij prijs stelt op het bevorderen van een "tactische politiek van samenwerking" met anderen dan communisten wordt duidelijk uit een sanctiemaatregel, toegepast op een in die zin onwillige partijleider in India.

Politiek opportunisme.

Volgens een Reuterbericht heeft de communistische partij in India het lid van het Politiek Bureau S.A. Dange uit haar gelederen gestoten. De maatregel heet een reactie op zijn verzet tegen een Kominforminstructie, waarin er bij de partij op zou zijn aangedrongen een tactische politiek van samenwerking

met de regering-Nehroe te volgen, "teneinde deze te vervreemden van het Brits-Amerikaanse blok".

Hetzelfde politiek opportunisme treedt aan den dag in de methodes van Moskou, t.a.v. het voorlichtingsvraagstuk. Onder auspiciën van Rusland verscheen in de jongste verslagperiode het eerste nummer van een in het Engels gesteld veertiendaags blad "News". De naam is neutraal, in tegenstelling met die van het reeds langer door Moskou in het Engels uitgegeven propagan-dablad "Soviet Weekly". (Zie bijlage I)

De voorzichtige en welhaast vriendelijk vermanende wijze, waarop in "News" wordt gepleit voor de nauwere economische en culturele samenwerking "tussen de twee Angelsaksische mogendheden en de Sowjet-Unie" contrasteert met de scherpe woordkeus van Molotow te Warschau tegen de "Anglo-Amerikaanse oorlog-hitsers". Zij zijn beide elementen van de dialectische buitenlandse politiek van het Kremlin, die zo vaak een grillig, onberekenbaar karakter vertoont.

Haar bedrijvers trachten eerst op langere termijn de tegenstellingen te leiden naar een eenheid van actie, waardoor de verderreikende doelstellingen der Sowjet-Russische politiek moeten worden verwerkelijk.

Standpunten van oost en west.

De publicatie van de uitvoerige vredesboodschap van Herbert Morrison, de Britse minister van buitenlandse zaken, in de "Prawda" van 1 Augustus j.l. en het antwoord van de redactie van dit centraal orgaan der communistische partij van de Sowjet-Unie, is een spel van zet en tegenzet zonder principiële betekenis. Wel is dit politieke hoor en wederhoor in de internationale pers van tactisch belang voor de Russen. Het is een onderdeel van hun thans weer intensief gevoerde massa-politiek. Moskou hecht er in het huidige stadium mogelijk slechts incidenteel grote waarde aan, dat de massa in het Westen in haar eigen pers kennis kan nemen van het Sowjet-vredesstandpunt e.d.. Ten overvloede is dit nog gebleken uit de kortelings daarop gevolgde, aan president Truman gerichte boodschap van Sjwernik (zie hierna).

In het geval-Morrison was uitdrukkelijk bedongen, dat publicatie in extenso door toonaangevende Russische en Britse persorganen zou plaats vinden, wat inderdaad is gebeurd.

Het Pact van Vijf.

De handtekeningenactie voor een Vredespact van de Vijf Grote Mogendheden duurt nu reeds voort van eind April 1951 af. De voorzitter van het presidium der Opperste Sowjet van de U.S.S.R., Sjwernik, heeft de campagne op zijn beurt pogen te stimuleren door op 6 Augustus j.l. een persoonlijke boodschap zijnerzijds aan President Truman te doen overhandigen, met een daarin vervat verzoek om ze ter kennis te brengen van het Amerikaanse volk. Aan deze uitnodiging van Nikolai Sjwernik heeft de President der Ver. Staten voldaan.

VERTROUWELIJK

De Waarheid (7 Augustus 1951) publiceerde deze boodschap in extenso, zoals het dit enkele dagen te voren 'als enige krant in Nederland' ook had gedaan met het artikel van minister Morrison, annex het Prawda-commentaar. (Zie bijlage II).

Sjwernik formuleerde zijn boodschap in woorden van ongeveer gelijke strekking als het vorenvermelde nieuwe Sowjet-periodiek "News".

Blijkbaar heeft de politieke leiding van de U.S.S.R. hier een samentrekkende manoeuvre uitgevoerd om haar argumenten in de niet-communistische wereldpers zoveel doenlijk te verbreiden.

Ook op diplomatiek terrein heeft zij haar isolementspositie - wederom incidenteel en opportunistisch - verlaten. Daarvoor getuigt de aankondiging te elfder ure, dat de Sowjet Unie aan de a.s. conferentie ter ondertekening van het vredesverdrag met Japan zal deelnemen. Het Westen heeft hier bij voorbaat verklaard, dat het deze deelneming op prijs stelt onder uitdrukkelijk voorbehoud. Het Kremlin zal, aldus het beding, geen verdragings-tactiek toepassen met het oogmerk om - evenals dit t.a.v. het vredesverdrag met Oostenrijk is gebeurd - de sluiting van het verdrag met Japan op de lange baan te schuiven. Indien zulks toch het geval mocht zijn, dan zullen de Westerse geallieerden, volgens hun eigen verklaring, desnoods zonder de U.S.S.R. overgaan tot een definitieve afwikkeling van de staat van oorlog met Japan.

Anti-Amerikanisme.

Gelijke tred houdend met de overige zusterorganen in het buitenland, bleef de communistische pers in Nederland op de meest uiteenlopende wijze haar anti-Amerikanismen spuien. De vormelijkheid van het Kremlin, zoals deze in Sjwerniks boodschap aan Truman in acht is genomen, wordt daarbij volkomen verwaarloosd. "De Waarheid" bevatte o.m. vele discriminaties van Trumans persoon, vereenzelvigd met de groep van "fascistische leiders", die aansturen op een derde wereldoorlog.

De onderhandelingen door Washington te Madrid gevoerd ter verkrijging van bepaalde militaire concessies van Franco-Spanje, greep de Stalinistische pers aan om zich met hernieuwde felheid te richten tegen de politieke leiders van de U.S.A. De bezwaren van het Westen tegen een nauwere militaire samenwerking van de Atlantische partners met het Franco-regime worden in "De Waarheid" "schijnprotesten" genoemd. Een telegram van de heropgerichte Socialistische Internationale aan de Amerikaanse Staatssecretaris Acheson, waarin "de bezorgdheid van 43 miljoen socialisten tot uitdrukking (wordt gebracht) over de huidige onderhandelingen om Franco-Spanje te verbinden met de gemeenschap der democratische volkeren" zegt het C.P.N.-dablad niet in ernst te nemen.

"Dit telegram moet als uitlaatklep dienen om de verontwaardiging, welke de leden der socialistische partijen om deze nieuwe oorlogsdaad van Truman gevoelen, lucht te geven. Verdere consequenties worden echter niet getrokken". (Waarheid 24 Juli 1951).

Opnieuw heeft het Stalinisme hier verwezen naar het ver-

weermiddel: de massapolitiek. Volgens "De Waarheid" dient dit protest van de Socialistische Internationale voor de leden van de P.v.d.A. een uitgangspunt te zijn om van de regering-Drees te eisen, "dat Nederland niet door middel van het Spaans-Amerikaanse verdrag tot bondgenoot van Franco zal worden".

Derde Wereldjeugdfestival.

"Het feest van de toekomst der mensheid", zo als "De Waarheid" het op 5 Augustus j.l. te Berlijn geopende wereldjeugdfestival van de W.F.D.Y. aankondigde, is voor de communistische propaganda het lichtende voorbeeld van de progressieve jeugd in haar oprechte vredeswil en in haar onverzoenlijke haat tegen de oorlog. De afvaardigingen van 103 landen defileerden volgens de berichten in "De Waarheid" voor 80.000 toeschouwers in het Walter Ulbricht Stadion in Berlijn-Oost. Twee miljoen Duitse jongeren betoogden, volgens hetzelfde blad (13 Augustus 1951) tegen de herbewapening van West-Duitsland en acht uur lang trokken hun stoeten over het Marx-Engels plein. (Bijlage III).

Zoals in het vorige overzicht werd verondersteld hebben de autoriteiten in West-Duitsland de doortocht van een aantal aspirant-deelnemers aan het festival door visa-moeilijkheden en anderszins belemmerd of vertraagd. Deze maatregel vond in het westerse kamp geen onverdeelde instemming; hier en daar werd hij nadrukkelijk misprezen als een verkeerde bestrijding van het communistische gevaar.

Het festival van de W.F.D.Y. koos als hoofdleuze het sluiten van een Vredespact der Grote Vijf. Prof. Frédéric Joliot-Curie, president van de Wereldvredesraad, zond het Festivalcomité te Berlijn een telegrafische begroeting. Honderden miljoenen mannen en vrouwen, zo luidt het daarin o.m., voeren thans de strijd voor de vrede. "Ik vraag jullie samen met hen te strijden, opdat een verdrag tussen de vijf grote mogendheden een eind zal maken aan de vreselijke bedreiging van een nieuwe wereldoorlog."

De Internationale Democratische Vrouwen Federatie (F.D.I.F.) reikte op het Festival aan tien meisjes uit verschillende landen (o.a. Korea) een gouden vredesmedaille uit. De 9e Augustus werd uitgeroepen tot Internationale Meisjesdag. (zie bijlage IV).

Economische conferentie.

Het Bureau van de Wereldvredesraad vergaderde eind Juli j.l. te Helsinki en ontvouwde verdere plannen voor de vredescampagne, inzonderheid om deze door acties op economisch terrein te ondersteunen. Het Bureau maakte in een communiqué bekend, dat het plannen heeft besproken voor een internationale economische conferentie, nog dit jaar te houden. "Vooraanstaande industriëlen en zakenlieden uit verschillende landen wisselen thans van gedachten om te komen tot een voorbereidingscomité voor deze internationale conferentie.

Voorbereidende werkzaamheden zijn reeds aan de gang in

VERTROUWELIJK

Engeland, de Verenigde Staten, Frankrijk, India, Italië, Polen, Brazilië en België.

De Sowjet-gedelegeerden hebben het Bureau van de Wereldvrede raad voorgesteld om de conferentie in Moskou te houden. De industriële leiders in de Sowjet-Unie zijn bereid om samen te werken met de afgevaardigden uit andere landen om te pogen een betere levensstandaard en normale betrekkingen tussen de landen in de wereld tot stand te brengen."

II. ACTIVITEIT CPN EN HULPORGANISATIES

Terugkeer Paul de GROOT.

Zoals reeds in het vorige overzicht (nr. 6 - 1951) werd aangegeven is de activiteit van de Communistische Partij van Nederland gedurende de zomermaanden tamelijk gering. Juli werd gekenmerkt door een her-bezinning op de uitgangspunten der communistische actie in algemene zin. De terugkeer van Paul de GROOT in Nederland op 27 Juni j.l. heeft tot op heden geen principiële frontverandering van de partij-tactiek tot gevolg gehad. Na een afwezigheid van enige maanden, in Oost-Europa doorgebracht, toonde de algemeen secretaris van de C.P.N. een opmerkelijke journalistieke ijver. Verschillende artikelen van zijn hand vonden in "De Waarheid" een plaats. Hij becritiseerde o.m. de Staatscommissie voor Grondwetsherziening en (in verband met de inschakeling van Duitse militairen in de strijdkrachten van het Atlantisch Pact) de "bierkelder-rede" van de Duitse Generaal RAMCKE te Brunswijk. Op 17 en 18 Juli wijdde de GROOT zijn aandacht aan een verklaring van de heren DONKER, BURGER, en VORRINK (P.v.d.A.) en liet uitkomen, dat Nederland niet onbestuurbaar behoeft te zijn, wanneer er geen bruikbaar compromis tussen de regeringspartijen, i.c. de P.v.d.A. en de V.V.D., tot stand komt.

Vrede en Eenheid.

De "vredesactie" en de "strijd voor de eenheid", nog versterkt na de terugkeer van Paul de GROOT, zijn thans krachtig geaccentueerde uitgangspunten van de CPN-politiek, gericht op "opvoeding" van de massa. Gezien de plotselinge wendingen in de communistische propaganda-methoden in het verleden, is het uiteraard moeilijk na te gaan in hoeverre de thans gevolgde gedragslijn duurzaam zal blijken. Voor het ogenblik worden Moskou's toenaderingspogingen in het CPN-dagblad uitvoerig besproken en uitgebuit t.b.v. de beïnvloeding van de publieke opinie. De koele ontvangst van de Russische voorstellen in de regerende kringen van het Westen is logisch. Echter geeft deze gereserveerdheid de geroutineerde communistische commentatoren gelegenheid het schijn-argument (Westerse "oorlogszucht") met veel bekwamheid te hanteren.

VERTROUWELIJK

De belangrijkste uiting van politiek beleid was ongetwijfeld de rede van Paul de Groot op 26 Juli j.l. uitgesproken in het gebouw "Bellevue" te Amsterdam in de kadervergadering van het hoofdstedelijke C.P.N.-district. De betekenis van deze bijeenkomst ging die van een normale districtsbespreking ver te boven. De Groot's oproep tot "strijd voor nationale zelfstandigheid, voor de bevrijding van ons land van Amerikaanse overheersing" geldt voor alle leden en functionarissen van de partij.

Nieuwe beginselverklaring voor de CPN aangekondigd.

De dezerzijds uitgesproken verwachting betreffende een op korte termijn te houden vergadering van het Partijbestuur (overzicht nr. 6) werd inmiddels bevestigd. Van deze bijeenkomst werd niet, zoals te doen gebruikelijk, een verklaring in "De Waamheid" gepubliceerd. Paul de Groot verklaarde in zijn voormelde rede, dat het Partijbestuur in principe besloten heeft binnenkort een ontwerp voor een nieuwe beginselverklaring voor de partij uit te werken. Hierin is de Belgische zusterpartij reeds voorgegaan. Op het van 23-26 Maart 1951 gehouden congres van de CPB werd een nieuwe beginselverklaring opgesteld. Een vergelijking tussen deze en de geldende beginselverklaring van de CPN valt in het voordeel van de partij hier uit door de klaarblijkelijk meer doordachte, of - zo men wil - meer academische opstelling. Door het uitblijven van enige verklaring kan vooralsnog niet worden beoordeeld of mogelijk het Belgische stuk als precept door de CPN zal worden gebruikt. Reglementair zal in de komende wintermaanden het 2-jaarlijkse Partijcongres moeten worden gehouden. Mogelijk zullen in verband daarmee op het a.s. "Waarheidzomerfeest" te Amsterdam, het begin van de communistische najaarscampagne, enige nadere aankondigingen t.a.v. de nieuwe beginselverklaring worden gedaan.

Algemene richtlijn.

Nadat de Groot op de bekende wijze de machtsverhoudingen in de wereld had beschreven - waarbij hij opriep tot morele en materiële steunverlening aan de Noord-Koreanen - formuleerde spreker "de grondslagen", waarvan de CPN bij de bepaling van haar politiek moet uitgaan (zie bijlage V). Met het verstevigen van de basis voor de propaganda ten overstaan van het volk, bereikte de partijsecretaris tevens, dat de (vele) partijleden, wier activiteit voor de communistische massapolitiek te wensen overlaat (op grond van oorlogsverwachtingen of anderszins) duidelijk te verstaan kregen, dat zij, als leden van een nationale, zelfstandige partij geheel en al op eigen kracht zullen moeten vertrouwen.

Directieven voor het binnenland.

Uit het commentaar van De Groot op de binnenlandse toestand blijkt, dat de CPN-acties vooral zullen moeten aansluiten op de door hem gestelde overwegingen:

1. wenselijkheid van een vredespact tussen de Grote Vijf;
2. voortgaande verhoging van het prijspeil;
3. ontevredenheid in de kringen der P.v.d.A.- en K.V.P.- leden en de V.V.D. (middenstand);
4. maatregelen van de "reactie" om de ontevredenheid van het volk met geweld te onderdrukken.

Over de daarbij te volgen methoden verklaarde De Groot, dat "de strijd van de arbeidersklasse zich uitsluitend richt tegen de trusts en bankiers".

De communisten beschouwen de andere bevolkingsgroepen (vooral de P.v.d.A.- en N.V.V.-leden en de middenstand) als bondgenoten. Hierin past hun strijd tegen het sectarisme. De Groot kondigde aan, dat met nieuwe kracht tegen dit euvel zal worden opgetreden. Hijzelf leverde een ostentatieve bijdrage voor de verwezenlijking van de eenheid (De Waarheid van 4-8-1951). Onder de titel "Uit de knoop" critiseerde hij op milde wijze de redactie van de "Heerenveense Koerier" betreffende een beschouwing over de "weg naar de vrede", en poogde - met vermindering van geschilpunten - aan te tonen, dat overeenstemming heel goed mogelijk is.

Op 17 Augustus zal de zesde verjaardag van de Republiek Indonesia worden herdacht o.a. te 's-Gravenhage. De Groot zal daar zelf als spreker optreden.

Uit hetgeen Paul de Groot tevoren mededeelde over de opleving van de revolutie in Indonesië en de "bijzondere betekenis" van de eenheid tussen de CPN en de PKI. kan t.a.v. de ontwikkeling der communistische agitatie in Nederland een mogelijke verscherping terzake worden afgeleid.

Varia.

Met dezelfde felheid als tevoren worden inmiddels van communistische zijde aanvallen gelanceerd tegen leidinggevende politieke opposanten. De organisatie-secretaris van de partij, A.A. VERHEY, onderstreepte kort geleden het belang van de "ontmaskering" van de sociaal-democratische voormannen. Hij noemde de sociaal-democratie een bijproduct van het imperialisme en derhalve daarvan een steunpilaar.

Wederom wijdde "De Waarheid" (en met haar Radio Moskou) aandacht aan de wederoprichting van de IIe Internationale "omdat zij ongetwijfeld de leden van de P.v.d.A. veel belang inboezemt".

De redactie van het partij-dagblad deed een uitnodiging toekomen aan "De Stem van de Arbeid" (NVV) om een delegatie van

VERTROUWELIJK

werkende NVV-leden naar de S.U. te zenden om aldaar het bestaan van "slavenkampen" te onderzoeken.

Van de op 7 Juli j.l. gehouden debat-vergadering te Finsterwolde, waar GORTZAK voor de CPN, SCHEPS voor de P.v.d.A. het woord voerde, gaf "De Waarheid" een onjuist verslag. De redactie ontzag zich niet de argumentatie van de P.v.d.A.-vertegenwoordigers te vervalsen. Zijn toespraak werd voorgesteld als bespottelijk, reactionair en beledigend.

"De Waarheid" acht het debat tussen de Britse minister van Buitenlandse Zaken, Morrison, en de Russische "Prawda" voor haar massa-politiek van groot belang. Daarom werden op 4 Augustus extra-colportageploegen georganiseerd voor massale verkoop van de krant. De redactie kon niet nalaten naast de volledige tekst van het betoog van beide partijen de tendentieuze kanttekening te maken, dat "Morrison vreselijk schrok" toen zijn aanbod door de "Prawda" werd aangenomen.

"Klemmende waarschuwing".

Het Dagelijks Bestuur van de CPN publiceerde door middel van zijn hoofdorgaan een oproep voor het Waarheidzomerfeest. In verband met de opening van de zitting der Staten Generaal heet het daarin - moet dit feest een "klemmende waarschuwing" zijn aan de regering tegen haar "oorlogs- en armoedepolitiek". Deze demonstratie zal tevens de inzet vormen van een "krachtige en brede campagne" voor de verkiezingen van Mei 1952.

Ook in de Volksvertegenwoordiging roerden zich de communistische representanten. J. BRANDENBURG fulmineerde tegen het sociale beleid van de regering en verklaarde dat daardoor de werkers thans een van de voornaamste export-artikelen zijn geworden. A.D. SCHOONENBERG voerde het woord t.g.v. de behandeling der "oorlogsbegroting".

Hij deed een aantal politieke suggesties in de vorm van vragen en trachtte de minister persoonlijk te discrimineren door hem vroegere goede relaties met "notoire fascist" als WOUDEBERG toe te schrijven. Bij die gelegenheid voerde hij het nieuwste politieke paradepaardje, de dienstplichtige J. van LUIJN uit Amsterdam, ten tonele. Deze man meldde zich, bij wijze van protest tegen z.i. te geringe ondersteuning, met zijn dochtertje voor herhalingsoefeningen aan de kazerne.

Beide voormelde functionarissen vormen met J. van SANTEN thans de communistische fractie in de Eerste Kamer der Staten-Generaal. "De Waarheid" verklaarde, dat het plan van de reactie om zich van de communistische vertegenwoordigers te ontdoen, was mislukt. Niettemin verloor de C.P.N. bij de verkiezingen op 31 Juli 1 zetel (J.P. SCHALKER werd niet herkozen), hetgeen werd geweten aan "samenspanning C.H.U.-V.V.D."

VERTROUWELIJK

Beschuldiging van anti-communisme.

Opvallend was de aanval van de medicus Dr B.S. POLAK, communistisch gemeenteraadslid te Amsterdam, op prof. Dr J. Romein en prof. H.J. Pos, beiden van principieel marxistische inslag, met bekende voorkeur voor het Russische systeem. Deze hadden zich verzet tegen de benoeming van de communistische Dr J. Engels uit Groningen in de vacature van hoogleraar in Romaanse philologie aan de Gemeente Universiteit te Amsterdam. Polak fundeerde zijn betoog, dat tevens gericht was tegen niet-communistische fracties in de gemeenteraad, op anti-communistisch beleid.

De aanval van Polak, zoals hiervoren samengevat, werd in "De Waarheid" gepubliceerd. De politieke betekenis ervan is nog niet gebleken.

Anti-Amerika.

Geenszins in overeenstemming met de interne instructies van de partijleiding - meer agitatie, meer actie - is de afwachtende houding van een groot gedeelte van het lagere kader en van de leden. Op voormelde kadervergadering te Amsterdam oefende De Groot op zijn auditorium scherpe critiek, die geïnspireerd schijnt op hernieuwde internationale orientatie, waartoe hem zijn verblijf in Oost-Europa ruimschoots gelegenheid bood.

De nadruk valt op de fel begeerde eenheid en op het nog verscherpen van anti-Amerikaanse propaganda. Deze laatste zal van invloed zijn op de nieuwe beginselverklaring.

Uit het door C. van Dillen samengesteld verslag over de 14 en 15 Juli j.l. gehouden conferentie van het C.P.N.-district Friesland (De Waarheid, 28-7-1951), blijkt - zulks naar analogie van De Groot's critiek - eveneens een tekortkoming van de provinciale leiders op het terrein van samenwerking met de democratische socialisten. Ofschoon enige waarderende woorden niet ontbreken t.a.v. de interne organisatie (o.m. de vorming van 5 onderdistricten, het creëren van speciale functies ter bestrijding van de "titoist" G. Roorda, en de verhoogde waakzaamheid tegen verkeerde elementen in de partij), meende de steller van het artikel, dat de activiteit onder de thans "stuurloos rondrijvende kleine boeren" veel te wensen overlaat.

De in voorgaande verslagen meermalen genoemde Waarheid-rubriek "Kameraad, wat denk je ervan?" blijft zich intensief bezighouden met het probleem van de eenheid tussen de communisten en de brede lagen der anders- en niet georganiseerde arbeiders.

Interne moeilijkheden.

In het C.P.N.-district Den Haag is sinds enige tijd een verschil van mening gerezen over het beleid van het communistische gemeenteraadslid P. Metscher, dat door sommigen krach-

VERTROUWELIJK

teloos wordt genoemd. Voorlopig wordt Metscher door het P.B. gesteund. Onder de jongere functionarissen zijn dientengevolge enige slachtoffers gemaakt.

Te Rotterdam lopen de zaken nog minder naar wens. Evenmin als zijn niet uit deze stad afkomstige voorgangers, is J.P. Schalker persona grata in dit district. Tot terugroepen van Schalker door het P.B. is het nog niet gekomen, ofschoon daarover reeds enige geruchten de ronde hebben gedaan.

In Friesland werd J. van Renssen als lid van de Partij geroeyeerd. Deze functionaris had gelden van "De Waarheid" te eigenbete aangewend. Hij verklaarde naderhand, dat hij desondanks in de komende maanden zou doen blijken het lidmaatschap van de partij waardig te zijn.

Onbekend zijn de redenen van overplaatsing van de kantoren van de landelijke leiding uit haar gebouw aan de Roemer Visscherstraat te Amsterdam naar "Felix Meritis" (Keizersgracht 324 aldaar). De samenwerking tussen het Partijbestuur en de communistische persorganen, welke tot op heden het een en ander te wensen overliet, zal door deze verhuizing mogelijk worden verbeterd.

Mantelorganisaties.

Meer dan een kwart miljoen handtekeningen zouden thans zijn verzameld ter ondersteuning van de eis voor een vredes pact tussen de Grote Vijf. De met weinig enthousiasme gevoerde campagne levert volgens cijfers van de Nederlandse Vredesraad momenteel ongeveer 10.000 adhaerenten per week op.

Tijdens de van 20-23 Juli j.l. te Helsinki gehouden zitting van de Wereldvredesraad, werden o.m. de reeds bestaande plannen tot het houden van een internationale conferentie besproken. Van Russische zijde stelde men voor deze bijeenkomst te Moskou te doen plaatsvinden. Wanneer het juist is, dat ook door de Wereldvredesraad gevoerde acties voortvloeien uit een door de Sowjetregering bepaald beleid, dan zal Rusland in de naaste toekomst vooral de economische betrekkingen tussen Oost en West in de belangstelling plaatsen. Uitingen van de laatste tijd in het orgaan van de Nederlandse vredesbeweging "Vrede" en in de communistische pers wijzen eveneens in deze richting.

Jeugdvredestrek.

De in het vorige maandoverzicht aangekondigde Jeugdvredestrek vond op 15 Juli doorgang. Wat in de communistische pers werd voorgesteld als een succesvolle manifestatie was in feite slechts een vrij povere vertoning. Naar schatting hadden ca 2000 jongeren aan de oproep tot deelname gehoor gegeven.

Het Wereldjeugdfestival stond in het middelpunt van de belangstelling. Reis- en andere moeilijkheden waren mede oorzaak,

VERTROUWELIJK

dat de omvang van de Nederlandse delegatie kleiner is dan aanvankelijk geprojecteerd (450). "De Waarheid" spreekt van 300 deelnemers. Waarschijnlijk is dit getal wel juist. Jongeren beneden de 16 jaar werden eveneens in de festiviteiten betrokken. De aan 20.000 personen plaats biedende "Internationale Pioniersrepubliek Ernst Thalmann", welke in de Oost-zone van Duitsland werd ingericht, verschaft ook gastvrijheid aan een (klein) aantal Nederlandse kinderen.

De jeugd in het brandpunt der belangstelling.

De sinds het begin van dit jaar meer geprononceerde communistische belangstelling voor de jeugd, leidde tot de voorbereiding of het houden van conferenties. Te Amsterdam vond reeds een landelijke bijeenkomst plaats "ter verdediging van de rechten van het kind". (Vide M.O. 5 - 1951). Hier werd vooralsnog geen overeenstemming bereikt over de te volgen gedragslijn. Tijdens de van 20 tot 24 Juni j.l. te Sofia gehouden 5e zitting van het uitvoerend comité van de F.D.I.F., waaraan ook van Nederlandse zijde werd deelgenomen, stelde men het tijdstip van de internationale samenkomst te Wenen voor dit doel vast op 18 tot 23 September a.s..

In de communistische pers richtte een "Comité Wester Suiker Raffinaderij-Jeugd" zich tot de lezers met een "spontane" oproep om te ijveren voor een internationale beraadslaging ter verdediging van de rechten van de jeugd.

Van "spontaniteit" gaf ook de internationale communistische jeugdfederatie (W.F.D.Y.) blijk, door zich terstond achter dit appél te plaatsen en ter navolging aan te bevelen. In feite echter werd reeds tijdens een zitting van het uitvoerend comité van de W.F.D.Y. (eind Mei 1951) besloten tot het houden van een dergelijke conferentie. De landelijk secretaris van het A.N.J.V., M.J. Haks, woonde destijds de besprekingen bij.

In "Jeugd" werd een uitvoerig prijzend commentaar gegeven op het zgn. initiatief van de jonge arbeiders der Wester Suiker Raffinaderij. Kader en de leden van het Verbond wordt hierin met nadruk gewezen op de meest beslissende taak: de actie onder de jeugd in elk bedrijf. Overal waar de leden werken, dienen zij het voorbeeld van de W.S.R.-jongeren te volgen en mede te helpen bij de voorbereiding van bedrijfsconferenties. De einde Mei 1951 in tegenwoordigheid van Haks door de W.F.D.Y. genomen besluiten van gelijke strekking worden doodgezwegen. Men acht het blijkbaar passender om de opzet een neutraal aanzien te geven.

Bezoeken aan de U.S.S.R.

De W.O.K.S. stimuleerde de drang naar het Oosten van een zevental Nederlanders o.w. de dirigent van het A.V.R.O.-omroeporkest Hugo de Groot. Op 26 Juli vertrok de delegatie naar Rusland "teneinde aldaar de toestanden op cultureel gebied te bestuderen".

VERTROUWELIJK

III. VAKBEWEGING.

A. Hernieuwd streven naar eenheid van actie in de Vakbeweging in de strijd voor de vrede.

1. Internationaal.

Het Wereld Vak Verbond - W.V.V. - waarvan het Uitvoerend Bureau van 2-7- Juli 1951 te Wenen vergaderde, zond het congresserende Internationaal Verbond van Vrije Verenigingen - I.V.V.V. - in Milaan op 6-7-1951 een telegram. Voorgesteld werd een gemeenschappelijke bespreking te houden over de aan te wenden middelen om de levensbelangen van de werkers te verdedigen.

Het communistische W.V.V. vraagt samenwerking met het tot nu toe door dit Verbond verguisde I.V.V.V., de Socialistische Vakbewegingsinternationale, gevormd na de in 1949 plaats gevonden afscheiding van het W.V.V..

Na de uittreding heeft het W.V.V. geen gelegenheid laten voorbijgaan om de "gele" internationale in woord en geschrift van verraad aan de arbeidersklasse te betichten. Het is daarom niet annemelijk, dat bovengenoemd aanbod van samenwerking zou voortkomen uit een principiële veranderde houding van het W.V.V. ten opzichte van het I.V.V.V.. Veeleer is hier sprake van een gelegenheidsgebaar ten dienste van de bekende communistische vredescampagne.

Onder allerlei vermommingen wordt de strijd voor de vrede, ook op het terrein der vakbeweging gevoerd. De bedoeling werd in het verleden door Berend Blokzijl weergegeven: elke cent meer in het loonzakje der arbeiders, is er een minder voor oorlogsuitgaven.

Als basis voor de eventuele besprekingen bracht het W.V.V. het sociaal-economisch eisenprogramma naar voren. Dit werd in 1945 te Londen door vele vakverenigingen aangenomen (zie bijlage VI).

Het I.V.V.V. wees het aanbod van het W.V.V. tot samenwerking telegrafisch af onder het hoofdmotief: waar geen eenheid van doelstelling aanwezig is, is ook geen eenheid van actie mogelijk.

2. Nationaal.

Het streven der communisten naar eenheid in de vakbeweging heeft ook in Nederland zijn voorgeschiedenis. Toen na de oorlog naast het N.V.V. de vrij grote E.V.C. ging optreden, stelde laatstgenoemde reeds spoedig aan het N.V.V. samenwerking tot en met fusie voor. Lang en breed was in de E.V.C.-regionen over deze zaak gesproken. Felle tegenstand - voornamelijk onder de niet-communisten - kwam hierbij tot uiting. Tenslotte werd op een speciaal daartoe belegd congres in Juli 1946 besloten toch op fusie met het N.V.V. aan te sturen.

Het N.V.V. ging aanvankelijk - zij het ook met weinig enthousiasme - op het voorstel tot samenspreking in. Dit gebeurde

VERTROUWELIJK

op veelal voor de E.V.C. bezwarende voorwaarden. Lang werd de fusiekwesitie slepende gehouden. Tenslotte werd deze in Februari 1947 door het N.V.V. afgewezen, voornamelijk op grond van het feit, dat de E.V.C. onder sterke communistische invloed stond.

Hierna brak een periode aan van heftige E.V.C.-aanvallen op het N.V.V. in al zijn geledingen. Reeds spoedig kwam hierin in zoverre wijziging, dat de critiek en schimpscheuten uitsluitend tegen de N.V.V. als organisatie en tegen de N.V.V.-bestuurders werden gericht. De gewone N.V.V.-leden werden daarentegen lotgenoten en kameraden genoemd. De pogingen om de leden op deze manier los te maken van hun kader faalden eveneens. In het begin van dit jaar heeft de E.V.C., nu zonder een uitdrukkelijk aanbod, de eenheid tussen de beide organisaties bepleit. Hierbij verklaarde de landelijk secretaris der E.V.C., Bertus Brandsen, op een openbare vergadering, dat hij de gedachte aan fusie tussen de beide vakorganisaties nimmer had prijs gegeven en ook nu nog een voorstander van deze eenheid was. Hij en ook andere E.V.C.-functionarissen releveerden, dat in bepaalde bedrijfssectoren de bonden van het N.V.V. en de E.V.C. tezamen meer dan de helft van de georganiseerde arbeiders inzicht verenigden.

3a. Eenheidsactie onder de bouwvakarbeiders.

Kort geleden kwam het tot de stichting van een pensioenfonds voor de Bouwnijverheid. Volgens "Wij Bouwen", het orgaan van de Algemene Bond van Werkers in de Bouwnijverheid (A.B.W.B. - E.V.C.), zou het bestuur van de Algemene Nederlandse Bouwvakarbeidersbond (A.N.B. - N.V.V.) enigszins teleurgesteld zijn over de tot stand gekomen regeling.

De A.B.W.B. heeft hierin een mogelijkheid gezien om de nog steeds door de E.V.C. gepropageerde eenheid der werkers (in dit geval tussen de bouwvakarbeiders) tot stand te brengen. Het bestuur van de A.B.W.B. richtte zich op 19 Juli 1951 met een schrijven tot de A.N.B.. Voorgesteld werd tot samenwerking en tot eenheid van strijd te komen. Volgens het schrijven zal het samengaan van de A.B.W.B. en de A.N.B. grotere resultaten opleveren dan de bestaande Unie tussen het N.V.V. en de confessionele bonden. De E.V.C. zou alleen om redenen van welbegrepen arbeidersbelang aan het N.V.V. voorstellen alle mogelijke bestaande meningsverschillen terzijde te stellen en besprekingen te openen over de te nemen maatregelen ter verbetering van de sociale positie van de bouwvakarbeiders ter verhoging van de lonen.

Het aanbod van de A.B.W.B. werd door de A.N.B. afgewezen. Afgezien van de omstandigheid, dat de aanhang van de E.V.C. in het bouwbedrijf slechts enkele duizenden bedraagt en de confessionele bouwvakarbeidersbonden 65.000 leden tellen, vormde het diametrale verschil in opvatting inzake vakbondsstrijd en vakbondstactiek een onoverkomelijke hinderpaal voor samenwerking met de E.V.C.

Ook de partijleiding - Paul de Groot - heeft zich met deze

vak

VERTROUWELIJK

Zaak in het algemeen en in detail bezig gehouden (zie punt 4 hierna volgend).

3b. Deze weigering ten spijt is het bestuur van de A.B.W.B. thans opnieuw in schriftelijk contact getreden met het bestuur van de A.N.B.. Het richtte begin Augustus 1951 een schrijven tot dezelfde N.V.V.-bond. Daarin wordt opgewekt tot gezamenlijke strijd vóór verbetering van de pensioenregeling en tegen de belastingpolitiek der regering en tegen de verhoging van de kolnprijzen.

3c. Eenheidsactie onder textielarbeiders.

Het streven naar eenheid, het zoeken naar samenwerking met de overeenkomende N.V.V.-bond, kwam ook aldus in de E.V.C. tot uiting. De A.T.E.K.- E.V.C., afdeling Enschede, trachtte tot een gesprek te komen met "De Eendracht"-N.V.V., zulks in verband met het mogelijke ontslag van 250 man bij de textielfabriek Van Heek & Co. te Enschede. Ook hier hetzelfde geluid. Alle mogelijke meningsverschillen dienden te worden ter zijde gesteld. Voorgesteld werd gemeenschappelijk beraad over te treffen maatregelen teneinde de catastrofe te voorkomen, die de arbeiders van Van Heek zou bedreigen. De A.T.E.K. wilde deze bespreking doen plaats vinden in de week van 30 Juli tot 5 Augustus, waarbij aan "De Eendracht" werd overgelaten datum, plaats en uur vast te stellen.

3d. De eenheidsidee en de Actiecomité's.

Eveneens vallen in dit verband op de pogingen, welke van communistische zijde worden gedaan om buiten elk organisatorisch verband om, de eenheidsidee te realiseren met behulp van de bekende Actie-Comité's.

Deze comité's van actie immers, die, naar de E.V.C. wil doen voorkomen, los van de politiek en de E.V.C.-bedrijfsbonden staan en waarvan het aantal - althans op papier- steeds toeneemt, zijn voor dit oogmerk bijzonder geschikt. Veelal geven de comité's blijk van hun bestaan door het verspreiden van pamfletten onder de namen der comité-leden genoemd. Hierbij wordt dan tevens vermeld de vakorganisatie, waartoe betrokkenen behoren. Meermalen komt het voor, dat daarbij namen van personen worden gepubliceerd, die tevoren niets afwisten van het bestaan van het comité en blijkens hun protest geen toestemming zouden hebben gegeven om hun naam voor dit doel te gebruiken.

In enkele gevallen wordt in bepaalde bedrijfssectoren één plaatselijk Actie-Comité gevormd. Dit werpt zich op als spreekbuis van alle in die bedrijfstak werkzame arbeiders en richt zich in zijn pamfletten tot hen of soms zelfs tot arbeiders in andersoortige bedrijven.

In Amsterdam werd op deze wijze door de E.V.C. opgericht het Plaatselijk Actie-Comité ter verdediging van de belangen der confectie- en textielarbeiders(sters). Dit comité wendde zich in de bedrijfsgenoten. Deze manifesten zijn vaak alleen ondertekend met de woorden "Comité van Actie". Soms worden

een door haar uitgegeven manifest tot de werkers in de Metaalnijverheid en de haven met de oproep tot gezamenlijke strijd voor loonsverhoging (zie bijlage VI).

4. Uitspraken Paul de Groot.

In een artikel van Paul de Groot in "De Waarheid" van 10 Augustus 1951 wordt het streven naar eenheid in de vakbeweging opnieuw aan de orde gesteld. De schrijver gaat hierin de gang van zaken na tussen de A.B.W.B. en de A.N.B. en tracht de argumenten te ontzenuwen van N.V.V.-zijde aangevoerd om de samenwerking af te wijzen. Het optreden van A.B.W.B. in de strijd voor 10 % loonsverhoging, was volgens de Groot niet extremistisch te noemen. Eveneens verwierp hij het N.V.V.-argument als zou de A.B.W.B. door zijn geringe ledental als machtsfactor in het bedrijfsleven te verwaarlozen zijn. Dit ledental zou 33.597 bedragen, volgens de door De Groot geciteerde vermelding van het Centraal Bureau voor de Statistiek. De partij-secretaris weet echter, dat deze gegevens gebaseerd zijn op de opgaven van de E.V.C. zelf. De praktijk heeft aangetoond, dat deze echter sterk geflatteerd zijn.

Zeker, aldus Paul de Groot, er was verschil in levensbeschouwing aanwezig tussen de E.V.C. en de N.V.V.-bond. Doch was deze niet evenzeer aanwezig tussen katholieke en N.V.V.-arbeiders?

Het zeer rustig gestelde artikel eindigt met er op te wijzen, dat de N.V.V.-bond waarschijnlijk de samenwerking had afgewezen, omdat zijn geestelijke leiders - de P.v.d.A.-voormannen - door hun medewerking aan een waanzinnige bewapening van Nederland bezig waren aan de voorbereiding van een derde wereldoorlog tegen de Sowjet-Unie.

"Maar", aldus besluit de Groot, "de N.V.V.-ers op de bouwwerken zullen goed in hun oren moeten knopen dat hun E.V.C.-maats klassegeloten zijn, terwijl de Amerikaanse milliardairs en hun trawanten hun klassevijanden zijn. Als zij zich hiervan terdege bewust worden, zal de eenheid er komen, ondanks alles".

B. Diverse berichten uit de E.V.C.-organisaties.

1. Ontslag van Renssen.

De bekende Johan Hendrik Coenraad van Renssen, (4-2-'11) is als lid van de C.P.N. geroyeerd (zie hoofdstuk II van dit overzicht) en afgetreden als voorzitter van het hoofdbestuur van de B.L.Z.-E.V.C.. De reden hiervan, zoals bekend, is gelegen in het feit, dat hij gelden toebehorende aan het dagblad "De Waarheid" te eigen bate zou hebben aangewend. Van Renssen richtte in verband hiermede een schrijven tot het Hoofdbestuur van de Bond van Land- en Zuivelarbeiders (B.L.Z.-E.V.C.) waarin hij mededeelde, dat hij de volledige verantwoordelijkheid van deze verduistering, welke door zijn gezinsleden zou zijn gepleegd, op zich neemt en erkent, dat hij gefaald heeft in de

VERTROUWELIJK

een, zoals hij dat noemt, voor de arbeidersklasse zeer belangrijke aangelegenheid. Hij heeft om deze reden eveneens zijn functie als voorzitter van de B.L.Z. neergelegd.

Het hoofdbestuur van deze E.V.C.-bond kwam op Zaterdag 21 Juli in spoedzitting bijeen en besloot na langdurige discussie dit aftreden te aanvaarden. Zijn werkzaamheden zullen voorlopig door de overige leden van het hoofdbestuur worden waargenomen.

Het heengaan van Van Renssen is een geweldig verlies voor de leiding van de genoemde Bond. Hij was nl. reeds geruime tijd een van de belangrijkste agitators van deze organisatie en had gedurende vele jaren o.m. de leiding van vele grote stakingen. Zo speelde hij een leidende rol bij de staking der Veenarbeiders te Emmen (9-4-'51 tot 27-4-'51) en de landarbeidersstaking in de Wieringermeer (van 4 Juni tot 9 Juni 1951).

2. Uittreding Butzelaar.

Gerrit C. Butzelaar (geboren 24-2-'12) heeft in een verklaring gedateerd Juli 1951, medegedeeld, dat hij zijn functie als secretaris van het hoofdbestuur van "De Metaal"-E.V.C. ter beschikking heeft gesteld. In de Algemene Raad van de E.V.C., in het dagelijks bestuur van "De Metaal", het hoofdbestuur en in de bondsraad bestond volgens de verklaring eenstemmigheid over de juistheid van de destijds aan de arbeiders gegeven richtlijnen om de strijd voor de verdediging van het levenspeil te organiseren. Butzelaar maakt er gewag van zich met de destijds aan de arbeiders gegeven richtlijnen om tot massa-stakingen te komen, bij nader inzien niet meer te kunnen verenigen. Genoemde instanties van de E.V.C. en "De Metaal" hebben, aldus Butzelaar, het uitblijven van massa-strijd geweten aan onvoldoende begrip van de kaders voor de verscherpte politieke situatie, ontstaan als gevolg van de regeringswisseling. Butzelaar meent, dat de oorzaak van dit falen in de eerste plaats ligt bij de z.i. door de leiding uitgegeven onvolkomen parolen. Ook na de prijsverhogingen van 19 Maart j.l. werd de eis van 5 % loonsverhoging gehandhaafd. Na toekenning daarvan door de Regering gooide het Verbondsbestuur der E.V.C. het over een andere boeg. Op 23 Maart daaraanvolgende veranderde dit zijn eisen in: volledige compensatie van alle prijsverhogingen en het instellen van een absolute prijsstop.

Om deze wisselvalligheid acht Butzelaar zich gedwongen zijn functie ter beschikking te stellen. Voor het organiseren van een krachtige strijd zijn collectieve opvattingen tenminste over zulke belangrijke problemen noodzakelijk, aldus zijn standpunt. Hij voegt er aan toe, dat hij vanzelfsprekend in de strijd voor 10 % loonsverhoging zal voortgaan zijn krachten te geven en daarbij de E.V.C. als de enige leidinggevende vakbeweging zal blijven beschouwen.

3. Bestuursmutaties "De Metaal".

Harry Meijers, bondsvoorzitter van 'De Metaal', zal, zij het voorlopig nog op halve kracht, zijn werkzaamheden hervatten. Door ziekte was hij gedurende bijna een jaar gedwongen rust te houden.

Op de Bondsraadvergadering van "De Metaal", 14 Juli j.l. gehouden, werd het Hoofdbestuur voorlopig met 3 leden aangevuld, t.w.:

Gerardus H. GORT, geb. 1-1-'17 te Rotterdam en aldaar woonachtig;
Johannes BUSSINK, geb. 13-8-'22 te Amsterdam, wonende te Amsterdam;

Cornelis v.d. KOMMER, geb. 11-8-'22 te Uitgeest, woonachtig te Assendelft.

De komende Bondsraad zal hierin na candidaatstelling door de afdelingen definitief voorzien.

Bondspenningmeester Nico HILLEBRAND is een moterongeval overkomen toen hij op weg was naar Groningen. Hij werd vrij ernstig gewond.

4. W.V.V.-gratis vacantiereizen.

Op initiatief van het W.V.V. vindt dok dit jaar weer een vacantie-uitwisseling van arbeidersdelegaties uit de verschillende landen plaats.

In Nederland is hieraan thans door de E.V.C. niet verbonden de idee van beloning voor uiteindelijke prestatie in het propagandawerk, zoals dit in voorgaande jaren het geval was.

Voorheen werden foto's en namen van de delegatielieden in E.V.C.-organen en in "De Waarheid" gepubliceerd. Dit had tot gevolg, dat aan sommige van de onderscheiden arbeiders door hun werkgevers moeilijkheden in de weg werden gelegd. In een enkel geval werd zelfs ontslag gegeven. Thans is de samenstelling van de groep deelnemers niet gegeven. Slechts een kort berichtje in "De Waarheid" maakte gewag van het feit, dat het gezelschap vertrokken was. Ditmaal voerde de reis naar Roemenië, waarvan 4 tot 18 Augustus 1951 een aantal Nederlandse arbeiders, op kosten van het W.V.V. zou vertoeven.

C. Het O.V.B. - Onafhankelijk Verbond van Bedrijfsorganisaties.

Besluiten Landelijke Conferentie.

Ter voortzetting van het in December 1950 gehouden tweede Congres, vond op 1 Juli 1951 te Rotterdam een landelijke conferentie plaats, waar de zaken, welke destijds op het congres niet konden worden afgehandeld werden afgedaan.

Na brede discussie werd statutair vastgelegd, dat vrijgestelden in dienst van het O.V.B. niet tegelijkertijd kunnen

VERTROUWELIJK

deel uitmaken van een vertegenwoordigend lichaam; aldus wordt gestreefd naar uitbanning van geprononceerde politieke invloed in deze vakorganisatie. De vorig jaar onder leiding van J. KONING uit de Algemene Nederlandse Bond van Zeevarenden - A.N.B.Z.-E.V.C. - getreden groep vissers en koopvaardijpersoneel, welke zich eerst zelfstandig had georganiseerd in de Algemene Nederlandse Bond van Zeevarenden (zelfde benaming dus), sloot zich nadien aan bij het O.V.B. en werd daarin ondergebracht bij de bedrijfsorganisatie "Verkeer".

Op bovengenoemde landelijke conferentie werd besloten deze groepering uit "Verkeer" te lichten en tot een zelfstandige bedrijfsorganisatie te maken. Deze bedrijfsorganisatie zal de oude naam voeren van "Algemene Nederlandse Bond van Zeevarenden".

Propaganda-actie.

Het O.V.B., bij zijn ontstaan in 1948 uitsluitend een Rotterdamse groepering in de vebeweging, heeft zich sindsdien uitgebreid en omvat thans een vijftiental plaatselijke afdelingen in het land.

Teneinde de propaganda voor de organisatie te kunnen opvoeren, heeft het O.V.B. een Algemeen Propagandafonds gesticht, waarvoor naast de gewone contributiezegels speciale "Strijd- en Propagandazegels" aan de leden worden verkocht.

De vanwege de E.V.C. slecht gevoerde landbouwstaking in de Wieringermeerpolder heeft in die omgeving enige versterking van de positie van het O.V.B. tot gevolg gehad. Het optreden van de E.V.C. en de door de werkgevers genomen maatregelen hebben de kansen verminderd voor het ontplooiën van een hernieuwde actie, zoals deze in het vorige maandoverzicht op bladzijde 22 mogelijk werd geacht.

Het propagandawerk van het O.V.B. boekte in het Zuiden zodanig resultaat, dat in Valkenswaard een plaatselijke afdeling kon worden gevormd. De huidige ledenwerfactie in de provincie Groningen heeft buiten de hoofdstad van dit gewest tot nu toe nog niet geleid tot vestiging van plaatselijke afdelingen aldaar.

IV. ANDERE STROMINGEN.

Zevende Vlamkamp.

Het zevende Vlamkamp werd dit jaar van 21 Juli tot 12 Augustus op het terrein "De Woudstee" bij Hulshorst gehouden. De opkomst was kleiner dan in 1950. De referaten en de gedachtenwisseling over uiteenlopende onderwerpen van culturele en politieke aard droegen het gebruikelijke levendige cachet. Onder de deelnemers bevonden zich enige West-Berlijners. Een van hen schetste de toestand, waarin onafhankelijke socialistische thans onder de druk van de Russische terreur zouden bevinden.

De Vlam-redacteur Frits Kief hield o.m. een inleiding van bijna twee uur over Joegoslavië. De spreker uitte zijn bewondering voor dit land, zijn partisanen en zijn huidige politieke leiding, het Tito-regime.

Met een citaat uit Engels' boekje "Der deutsche Bauernkrieg", betoogde Kief, dat het voor een aan de macht komende partij de grootste ramp is, wanneer de voorwaarden voor de verwezenlijking van haar doelstellingen anders zijn dan noodzakelijk werd geacht. Dit was z.i. het geval met de Joegoslavische Communistische Partij. Zij was in 1941 een stalinistische organisatie, maar de strijd, die zij op basis van de reëel aanwezige verhoudingen voerde, had haar als stalinistische partij vernietigd in de jaren van strijd. Volgens Kief dateerde de breuk van veel eerder dan 1948 (het jaar der uitbanning uit het Kominform). In dit gezelschap van Vlam-geestverwanten spraken o.a. nog de dichters Halbo C. Kool, Jac. van Hattum en de auteur Willem van Iependaal. Sam de Wolff, die in de laatste kampweek wegens ziekte een spreekbeurt moest afzeggen, voerde eerder het woord over "Multatuli als socialist".

Het weekblad "De Vlam" blijft in redactionele artikelen waarschuwen tegen de dreiging van het totalitairisme, ook en vooral in de democratische wereld.

Berlijnse socialistische, aldus het artikel "Bedreigde vrijheid" (Vlam 4 Augustus 1951), bevinden zich thans weer volkomen in de sfeer van de illegaliteit. "Zij zijn gedwongen hun organisaties op te bouwen volgens conspiratieve beginselen en zij hebben te waken tegen infiltratie van stalinistische agenten". Zij ademen de lucht van de vrijheid niet, omdat het Westen ernstige beleidsfouten maakte.

De vrees voor de "oostpropaganda" brengt het Westen ertoe de rechten van de burgers te beknotten en daardoor de strijd voor de vrijheid te corrumperen als strijd voor het imperialisme van het Westen". Volgens de Vlam-redactie zouden dientengevolge niet de krachten van de consequente democratie, maar die van het nazisme versterkt worden.

Anti-bewapening.

Het blad wijdt verder uit over het oorlogsgevaar en stelt o.m.:

VERTROUWELIJK

"Iedere moderne oorlog is een totalitaire oorlog. Ieder modern oorlogsapparaat heeft de politieke vorm van het totalitairisme als voorwaarde. Militaire, economische en wetenschappelijke spionage en sabotage dwingen tot maatregelen, die geen andere uitkomst kunnen hebben dan een radicale aantasting van de democratische vrijheden".

De redactie van De Vlam ziet daarom juist de strijd tegen de oorlog en tegen de bewapening "meer dan ooit tevoren" als strijd voor de verdediging van de democratie. Haars inziens moet alle oorlogsvoorbereiding leiden naar aantasting en verzwakking van de democratie.

"De Vlam" uit zich ook in deze beschouwing anti-C.P.N.. Een groot deel van de aanhang dezer partij sprak zich volgens het blad voor de C.P.N. uit in de dwaling, dat zij daarmede voor het radicale socialisme en voor het "socialistische" Rusland had gekozen.

De strijd tegen "het Russische agentuur" wordt aldus het blad, niet gevoerd als strijd tegen handlangers van het stalinistische imperialisme, doch als actie tegen het marxistische socialisme.

"De identificatie van het stalinisme met reële arbeidersbeweging, dat is het, wat iedere aanval op deze groep voor iedere bona-fide socialistische formatie tot een gevaar maakt".

De Vlam-redactie concludeert tot mobilisatie van alle krachten in dit land om de dreiging af te wenden onder voorwaarde van: 1e de scherpst mogelijke distanciëring van al diegenen, die de partij van het Russische imperialisme hebben gekozen, hoe zij die ook mogen omkleden en maskeren; 2e het voeren van de strijd in het teken van het internationalistische socialisme, onafhankelijk van elk imperialisme.

Het socialistisch geweten.

Vooraanstaande Vlam-figuren willen overeenkomstig hun eigen uitspraak, de stem van het socialistisch geweten doen klinken. Hun opvattingen zijn principieel veelal ontleend aan de wereldbeschouwing van het marxistische socialisme. Uiterst kritisch gestemd t.o.v. de politieke gang van zaken in Nederland, bevatten de Vlamartikelen en -redevoeringen een sociaalrevolutionaire tendens van overwegend theoretisch gehalte. Hier kan o.m. worden verwezen naar de wijze waarop "De Vlam" stelling nam inzake Indonesië, in de kwestie-Irian (New-Guinea), het Noord-Atlantisch Pact, etc.

Deze ideologisch radicale stroming wil tot heden onder geen beding vereenzelvd of verbonden worden met enige partij-politieke groepering. Zij wijst het af in de politieke praktijk medeverantwoordelijkheid te dragen, omdat zulks de zuiverheid der socialistische beginselen zou kunnen schaden. Zij heeft zich uitgesproken voor een "Derde Weg", d.w.z. voor een Verenigd Socialistisch Europa, zonder inmenging van Amerika en Rusland.

"De Vlam" bekommert zich weinig of niet om de beperkingen, die de politieke machtsverhoudingen ook in Nederland stellen aan

VERTROUWELIJK

de uitvoerbaarheid van velerlei plannen en denkbeelden. Het blad houdt voortdurend requisitoir, ook tegen geestverwanten, die zg. hun plicht verzaken. Op die negatieve eigenschappen van de Vlam-voorlichting werd dezerzijds reeds eerder de aandacht gevestigd.

Revolutionnaire Communistische Partij (R.C.P.).

De redactie van "De Tribune" laakt in het nummer van 3 Augustus j.l. de voorstellen van de commissie voor Grondwetsherziening, gericht "tegen revolutionnaire pers en kamerleden". Deze voorstellen, aldus de beschouwing, houden niets anders in dan een vernietiging van enkele der voornaamste democratische rechten voor oppositionele groepen. "Zij tasten rechtstreeks het algemeen kiesrecht en de vrijheid van drukpers aan". De redactie van het orgaan der Nederlandse sectie van de Vierde Internationale acht een eenheidsfront van de gehele arbeidersbeweging en alle delen daarvan, onafhankelijk van alle meningsverschillen, noodzakelijk "om de fascistische voorstellen te breken en de instelling van de politiestaat te voorkomen".

Inmiddels wekt Nol Bos (Sal Santen) in hetzelfde nummer "de arbeidersklasse en de koloniale volken" op tot de strijd tegen de imperialistische oorlog.

In dit samengaan ziet hij tevens de voorbereiding van de strijd om de macht en "de enige wijze, waarop de Sowjet-Unie en China werkelijk verdedigd kunnen worden tegen de militaire overmacht van het imperialisme".

De politiek van de Stalinbureaucratie, die het oorlogsdrijven der imperialisten tracht te bezweren met hol pacifisme en een "pact van vijf" noemt de schrijver noodlottig.

Voorts wordt door v.d.K(olk) gereageerd op artikelen van Frits Kief in "De Vlam". De laatste maanden, aldus v.d.K. staat dit blad vol van aanvallen, de één al lasterlijker dan de ander, op "De Tribune", de R.C.P., de IVE Internationale en op enkele leden van de leiding der Partij en der Internationale: "Wie verraad pleegt scheldt op de Trotskisten".

De bestrijding van het Trotskisme door Frits Kief komt, zo zegt v.d.Kolk, hierop neer, dat deze van mening is, dat de Trotskisten in de praktijk niet veel zouden verschillen van de Stalinisten. "De werkelijke ondergrond van deze beschuldigingen is, dat wij weigeren de strijd der koloniale massa's en der arbeiders in de steek te laten, wanneer deze strijd tijdelijk onder stalinistische of stalinistisch beïnvloede leiding plaats vindt". (Onderstreeping dezerzijds).

De moraal der Trotskisten houdt, volgens schrijver in, "principieel zijn"; andere personen en organisaties afwegen naar hun politieke standpunt en handelwijze.

"De Vlam" beroept zich daarentegen op Natalia Trotsky, "ofschoon die over Joegoslavië heel anders schrijft dan "De Vlam". Maar: het gaat tegen de Vierde! Men beroept zich op de Amerikaan Shachtman, ofschoon die over China heel anders schrijft

VERTROUWELIJK

dan "De Vlam" tot nu toe: maar het gaat tegen de Vierde. Men beroept zich zelfs op Sneevliet en haalt zijn meningsverschillen met Trotsky aan: men "vergeet" daarbij dat Sneevliet en de Trotskisten de enige proletarische internationalisten waren in de laatste oorlog, terwijl Kief achter het "democratische" kapitalisme aanliep. Ons scheidden van Sneevliet meningsverschillen, maar "De Vonk" (de huidige Vlam) en vooral Kief worden van hem gescheiden door de barricade van de klassenstrijd: en Sneevliet stond met ons aan de goede kant".

Stichting "Politieke Delinquenten".

In overzicht no. 6 - 1951 (blz. 26) werd het optreden van deze stichting gesignaleerd. Zij is de voortzetting van de Stichting "Comité 1945-1950", steunorganisatie van en voor politieke delinquenten.

Ten aanzien van de Stichting "Comité 1945-1950", die na het te Amsterdam tegen haar gevoerde en door haar verloren kort geding werd omgedoopt in Stichting "Politieke Delinquenten", is het volgende te melden:

Het Hoofdbestuur bestaat uit:

Jacques Karel Frederik de Pauw, geboren te Amsterdam, 25-1-1879, wonende te Amsterdam, Nassaukade no. 311; voorzitter en ex-politiek delinquent;

Jacob Tewis, geboren te Amsterdam, 5-10-1919, zonder nationaliteit, wonende te Amsterdam, Sportstraat no. 38-II; secretaris en ex-politiek delinquent;

Cornelis Johannes Raadsheer, geboren te Amsterdam, 1-12-1888, wonende te Amsterdam, Reguliersgracht no. 53 hs; penningmeester en ex-politiek delinquent;

Johannes Bernard Coenraad van der Veen, geboren te Stavoren, 5-2-1884, wonende te Amsterdam, Linnaeusstraat no. 52-I; lid en ex-politiek delinquent en

Jan Axel Wolthuis (Mr), wonende te Groningen, Petrus Camper-singel no. 211; juridisch adviseur

Het lag in de bedoeling, dat de Stichting in iedere belangrijke plaats in Nederland een afdelingsbestuur, bestaande uit een drietal personen zou oprichten. Deze laatste moeten het contact leggen en onderhouden tussen de begunstigers en donateurs van de Stichting. Leden kent de Stichting niet. Het geheel heeft ten doel om door donaties en schenkingen aan geld te komen.

De Stichting "Comité 1945-1950" heeft in haar Stichtingsacte van 21 April 1951 als doel "het verlenen van hulp en steun aan hen, die benadeeld zijn geworden door de sinds negentien honderd vijf en veertig ingetreden toestand". In deze acte komt niet tot uiting, dat zij politieke doeleinden nastreeft.

Inmiddels heeft een van haar mede-oprichters Mr J.A. Wolthuis voornoemd, los daarvan, in de pers het voornemen geuit om te geraken tot de oprichting van een neo-fascistische partij. ("De Nieuwe Post" - Onafhankelijk Critisch Nieuwsblad, Hoofredacteur L.A. Rodrigues Lopes, 21 Juni 1951. Rubriek: "Het parlement der publieke opinie").

VERTROUWELIJK

Nieuwe neo-fascistische partij.

Hij maakt in bedoeld ingezonden stuk propaganda voor een nieuwe neo-fascistische partij in Nederland. Wolthuis, reagerend op een ander ingezonden stuk in "De Nieuwe Post" van 7 Juli 1951, ontkent ten stelligste de daarin gemaakte mededeling, dat een nieuwe N.S.B. deel neemt aan de verkiezingen.

"Het neo-fascisme van 1951", aldus Wolthuis, "is niet meer hetzelfde als het nationaal-socialisme van 1933. Zo zal, wanneer nu aanstonds hier te lande een neo-fascistische partij wordt opgericht, deze zowel principieel als in werkprogramma afwijken van hetgeen in een vroeger stadium werd aanvaard".

Volgens Wolthuis wil de neo-fascistische partij de Eenheidsstaat Europa. "Zij is van oordeel, dat deze niet aan de conferentietafel in Straatsburg geboren wordt, doch slechts kan ontstaan uit 'bloed en ijzer', met andere woorden in of na de volgende oorlog".

"Ten aanzien van het Leidersbeginsel is men van oordeel, dat het mogelijk moet zijn door vrije verkiezingen de regering of de Leider af te stemmen. Men wenste een volkomen verandering van het kiesstelsel en weer invoering van het districtenstelsel om zodoende te bereiken, dat meer over personen gestemd wordt en minder over programma's".

Het program van de door Wolthuis aangekondigde neo-fascistische partij vermeldt niets van een rassenleer "daar er naar veler opvatting geen voldoende wetenschappelijk fundament (voor) bestaat".

Het verdere exposé (zie bijlage VIII) vraagt o.m. begrip voor de revolutie van het nationaal-socialisme. Ons volk moet goed en bloed geven voor de Europese cultuur. Daar ons dichtbevolkte land na het onder vreemde heerschappij brengen van Indië economisch niet meer bestaan kan, geschiedt de bewapening slechts voorzover het buitenland deze betaalt, aldus Wolthuis. "Zij die in bijzondere mate hebben medegewerkt bij bovenvermelde 'onder vreemde heerschappijbrenging' moeten overeenkomstig art. 93 wetboek van strafrecht worden gevonnist".

Neo-fascisme internationaal.

In het buitenland treden verspreid oud-nationaal-socialisten wederom op in georganiseerd politiek verband, o.a. in Duitsland de Deutsche Reichs Partei. Op 12 en 13 Mei 1.1. werd te Malmö (Zweden) een internationale samenkomst van fascistengehouden, waarover de toonaangevende Zweedse pers in afkeurende zin schreef. "Svenska Morgenbladet" achtte het een hoogst twijfelachtige eer voor Zweden om in eigen land een nazi-conferentie te doen plaats vinden. "Expressen" schreef, dat Zweden in geen geval mag toelaten, dat het verzamelplaats wordt van het momenteel oplevende internationale Nazidom.

Het Sowjet-orgaan "Neue Zeit" no 21 van 23 Mei 1951 wijdde aan dit gebeuren een artikel met verwijten aan de Zweedse overheid, die vier maanden tevoren inreis-visa zou hebben geweigerd

VERTROUWELIJK

aan vertegenwoordigers van de democratische jeugd, die een zitting van het centraal comité der W.F.D.Y. wilden bijwonen.

Ook in het orgaan van de Franse Communistische Partij werd deze nazi-conferentie vermeld annex het houden van een defilé van circa 200 gelaarsde "bruinhemden" achter zwarte en witte bannieren. Onder de congressisten hadden zich volgens "L'Humanité" (14 Mei 1951) een honderdtal nazi's uit acht verschillende landen bevonden. Driekwart van de aanwezige Zweedse deelnemers was beneden de 20 jaar.

De "New York Times" van 16 Juli j.l. wijdde een artikel aan de wederopleving van de totalitaire bewegingen. (Vide bijlage IX).

V. INDONESIË.

"De revolutie is niet dood".

De (zesde) herdenking van de Stichting der Republiek Indonesia (17 Augustus 1945) heeft de Nederlandse en Indonesische communisten wederom aanleiding gegeven deze gebeurtenis te benutten voor hun propaganda. Tijdens de op 26 Juli j.l. te Amsterdam gehouden zgn. Kadervergadering (district Amsterdam) der C.P.N. heeft Paul de Groot - blijkens "De Waarheid" - gezegd: "Van groter betekenis is dit jaar de viering van de verjaardag van de Indonesische revolutie. Laten wij daarom zorgen, dat aan de viering in Nederland massaal door de Nederlandse bevolking wordt deelgenomen".

Dit heeft de Groot kennelijk verklaard in verband met een andere uitspraak zijnerzijds tijdens bedoelde vergadering, namelijk dat de revolutie in Indonesië niet dood is en dat zij bezig is opnieuw op te komen. Hiermede doelde hij op de communistische activiteit daar te lande.

In verband met de 17-Augustus herdenking heeft de "Perhimpunan Indonesia" circulaire verspreid en is er verder te Amsterdam, een comité opgericht, bestaande uit bekende Nederlandse en Indonesische communisten, met het doel voorbereidingen te treffen voor een massa-herdenking met openbare vergaderingen te Amsterdam, 's-Gravenhage, Rotterdam en te Zaandam.

Tot de door het comité ontvangen adhaesiebetuigingen behoort die van het bestuur van de bond van arbeiders in de metaalindustrie. Dit bestuur brengt daarbij in herinnering, dat de SOBSI (Indonesië) "onze zusterorganisatie en lid van het Wereld Vak Verbond" een in de vrijheidsstrijd zeer grote en belangrijke rol vervult. Ook hier wordt dus bedoeld op de zgn. "vrijheidsstrijd" der communisten.

Solidariteitsbetuigingen.

De blijken van solidariteit der Nederlandse communisten met de communistische beweging in Indonesië komt - het is in maand-

VERTROUWELIJK

overzichten dezerzijds al eerder opgemerkt - geregeld tot uiting, ook in de kringen der jongeren. In onderlinge samenwerking hebben de groepen der jongere Nederlandse en Indonesische communisten op 15 Juli 1951 te Amsterdam een vredesdemonstratie gegeven (De Jeugd-vredestrek).

De daar ter plaatse wonende correspondent van het in Indonesië verschijnende blad "Merdeka" heeft aan zijn redactie een verslag daarover gezonden. Daarin is gemeld, dat deze vredesdemonstratie gehouden is als een generale repetitie voor het in Oost-Berlijn georganiseerde "Jeugdfestival" (Augustus).

Indonesische studenten en Indonesische schepelingen van te Amsterdam en te Rotterdam liggende schepen hebben aan de vredesbetoging te Amsterdam deelgenomen. Het woord is o.a. gevoerd door Sudirdjo, de E.V.C.-propagandist, die wederom verkondigd heeft, dat Ir Sukarno en Mohammed Hatta, leidende regeringsfiguren in Indonesië, marionetten zijn van het imperialistische Amerika.

Voorafgaande aan de zgn. "Jeugdvredestrek" heeft genoemde Sudirdjo als "Vertegenwoordiger van de Volksjeugd" (Perwakilan Pemuda Rakjat) een circulaire verspreid o.a. bevattende het programma voor de demonstratie.

De Indonesische delegatie te Berlijn.

Een grote groep Indonesiërs, zowel uit Indonesië als uit Nederland heeft deelgenomen aan het Jeugdfestival in Oost-Berlijn. Een aantal van de eerstbedoelde groep is per vliegtuig via Amsterdam naar Berlijn gegaan; tijdens hun oponthoud in Nederland hebben enkele hunner bij de E.V.C. vakverenigingsaangelegenheden besproken, waarmede zij zeer ingenomen bleken te zijn. Tot hen behoorde o.a. de voorzitter van de bond van Indonesische zeevarenden.

Op de grote propagandistische waarde van het Jeugdfestival is gewezen o.a. in het P.I.-orgaan "Indonesia Merdeka" (15 Juli 1951). Daarin is aan de lezers voorgehouden, dat het Festival dienstbaar zou worden gemaakt aan de beweging voor de Wereldvrede en aan de strijd tegen het Amerikaanse imperialisme, terwijl het geheel is gericht op het uiteindelijke doel: "de volksdemocratie en de nationale vrijheid".

Chineze schepelingen.

Naar vernomen werd, zijn vrijwel alle op Nederlandse schepen varende Chinezen lid van de communistische Chinese Zeelieden Bond (Chinese Seamen Union).

De zetel van deze bond is te Shanghai, Chapoo Road 471. Behalve kantoren in verschillende havenplaatsen in China zijn ook op meerdere plaatsen elders kantoren (vertegenwoordigers) gevestigd, n.l. te Calcutta, Bombay, Sydney, Kaapstad, Durban, New York, San Francisco, Londen, Liverpool, Trinidad, Singapore en in Egypte.

Het merendeel van vorenbedoelde op Nederlandse schepen varende Chinezen is voor het behartigen hunner belangen aangewezen

VERTROUWELIJK

op het Singapore-kantoor van de bond waar zij lidmaatschapboekjes ontvangen.

Uit het stempel op de boekjes blijkt, dat het kantoor te Singapore is gevestigd: Tandjong Pagar Road 17 B, 2de étage, telegram-adres "Sinoseamen" Singapore.

Elk lid heeft een insigne waarin hetzelfde nummer geslagen is als in het lidmaatschapboekje gedrukt staat.

15-8-1951

VI. Voor het overzicht der stakingen over de maand Juli 1951 zie blz. 28.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN JULI 1951.

- 28 -

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat	V o l g n o
"Verblifa NV" te Delft.	De arbeiders moesten langer dan voorheen werken voor hetzelfde tariefloon.	EVC stookte.	De invoering der nieuwe tariefregeling werd voorlopig opgeschort.	1
NV Bouwmaatschappij "Völker" te Rotterdam.	Protest tegen het ontslag van een der arbeiders. De arbeiders eisten ook een loonsverhoging van 10 %.	ABWB-EVC stookte.	De ontslagen arbeider werd weer in dienst genomen.	3
"NV Junius" te Rotterdam.	Invoering nieuw CAO welke een aanzienlijke verslechtering van de arbeidsvoorwaarden zou inhouden	Geen.	Het werk werd op oude voorwaarden hervat. Men kwam overeen nader overleg te plegen over de in te voeren CAO.	4
Lassers scheepswerf fa Broer- ken te Hoogezand-Sappemeer.	Verschil van mening over uitbetaling van lonen in verband met de op handen zijnde vacantie.	Geen.	Geen resultaat: werk werd op oude voorwaarden hervat.	2

BIJLAGE IRuslands "nieuwe toon" een kwestie van tactiek.

(Uit een artikel van Drs. L. de Jong in "Vrij Nederland" van 28 Juli 1951).

Sommige optimisten menen sinds enige tijd in de Sowjet-Unie tekenen waar te nemen van een fundamentele wijziging in het buitenlandse beleid. Die wijziging heeft zich tot dusver echter minder in deden dan in woorden getoond. Wat dat laatste betreft, is inderdaad in enkele opzichten de toon, die men tegenwoordig in Moskou aanheft, gewijzigd. Ze is minder agressief geworden; soms weerklinken al conciliante accoorden. In het bijzonder heeft men die vernomen in artikelen in een nieuw veertiendaags blad, "News" geheten, dat in het Engels uitkomt en volgens sommige berichten in de Sowjet-Unie gratis verkrijgbaar zou zijn.

De hoofdschotel van het eerste nummer van "News" werd gevormd door historische beschouwingen van de hoogleraar Tarlé en oud-diplomaat Trojanowski.

De Sowjet-Unie, aldus Tarlé, was een "verzadigde staat": waarom konden de Verenigde Staten en Engeland niet in vrede met haar samenleven? De eeuwen door was er meestal vriendschap, althans samenwerking geweest, tussen Rusland, Engeland en Amerika; voor de conflicten in de 19de eeuw (Krimoorlog) droegen de Tsaren een deel van de schuld. Tarlé eindigde:

"De Russische leiders zijn even weinig van zins een aanslag te plegen op de levenswijze van andere volkeren als zij bereid zijn, een interventie in hun eigen levenswijze toe te laten." Nauwe en wederzijdse voordelige economische samenwerking; vastbeslotenheid en volledige bereidheid om misverstanden langs de weg van vreedzaam overleg op te lossen; en uitgebreide en nauwe culturele samenwerking - dat behoorden ons inziens de grondslagen te zijn voor samenwerking tussen de twee Angelsaksische mogendheden en de Sowjet-Unie".

Dezelfde Tarlé toorde nog geen jaar geleden over president Trumans "olie-achtig gehuichel en walgelijke opschepperij".

Mij dunkt, er is alle reden voor om de Russische "nieuwe toon" (dat "misverstanden" is kostelijk!) uitsluitend te beschouwen als een tactische wijziging. Zeker is ook van Russisch standpunt uit die nieuwe tactiek veel verstandiger dan de vroegere, agressievere. Men vangt meer vliegen met honing dan met azijn. Het kan ook de Russen niet ontgaan, dat het delen van de publieke opinie in het Westen niet gemakkelijk valt, de lasten van de defensieve herbewapening te torsen. Die herbewapening is verreweg de grootste Russische zorg. Te recht ook. Het verloop van de oorlog in Korea is voor Moskou een geduchte waarschuwing geweest; en Korea is nog maar een begin.

Washington is niet van zins, het tempo der militaire voorbereidingen drastisch te verlagen. De Amerikaanse uitgaven voor de nationale veiligheid (eigen defensie en militaire en economische hulp aan anderen) zijn in een jaar tijd verdubbeld. Ze staan nu op het peil van 35 milliard dollar per jaar en worden verwacht, zomer '52 het peil van 65 milliard te hebben bereikt.

VERTROUWELIJK

Voegt men daaraan toe, dat de Amerikaanse arbeidskracht in een tempo, tweemaal zo hoog als normaal is gegroeid en dat, vergeleken met een jaar geleden, de werkloosheid met bijna twee miljoen is gedaald, dan blijkt wel hoe voorbarig de Russische voorspellingen zijn geweest, dat de Amerikaanse economie aan haar "interne tegenstellingen" "te gronde zou gaan". Amerika wordt van maand tot maand sterker in een tempo, dat de Sowjet-Unie niet kan bijhouden. Dat is het wezenlijke aspect van een ontwikkeling, die de communisten zelf door hun agressie hebben ontketend.

Waarom zouden ze niet proberen, de ontwikkeling af te remmen door verzoeningsgezinde woorden, desnoods zelfs door verzoeningsgezinde daden?"

BIJLAGE II

Sjwernik zendt boodschap aan Truman. "Ondersteun Vredespact van Grote Vijf".
Voor verbetering Sowjet-Amerikaanse betrekkingen - voor versterking van de vrede.

(De Waarheid - Haagse editie - 7 Augustus 1951).

Sjwerniks boodschap begeleidt een resolutie, die gisteren (6 Augustus j.l.) werd aangenomen door het Presidium van de Opperste Sowjet en een antwoord is op een betuiging van vriendschap voor het Sowjet-volk, die Truman in het begin van Juli aan het presidium zond.

"Deze resolutie", zo heet het verder in de boodschap, "brengt de gevoelens van oprechte vriendschap van de volkeren van de gehele wereld tot uitdrukking. Zij spreekt van het feit, dat het Sowjet-volk verenigd is in zijn inspanningen om een blijvende vrede te scheppen en de dreiging van een nieuwe oorlog weg te nemen".

Het Sowjet-volk heeft geen reden er aan te twijfelen, dat het Amerikaanse volk ook geen oorlog wil. Het Sowjet-volk weet echter zeer goed, dat er in sommige staten krachten bestaan, die streven naar het ontketenen van een nieuwe oorlog, waarin de betreffende kringen de bronnen van hun eigen verrijking zien.

De volkeren van de Sowjet-Unie geloven, dat er geen oorlog zal zijn, als de volkeren de zaak van het behoud van de vrede in hun eigen handen nemen en deze tot het einde toe verdedigen en de pogingen aan de kaak stellen van die krachten, die belang hebben bij oorlog en de volkeren in een nieuwe oorlog trachten te trekken.

Ik deel Uw mening, dat de wens naar vrede en broederschap leeft in de harten van de meerderheid der mensen. Daarom moeten regeringen, die niet alleen met woorden maar met daden streven naar het ondersteunen van de vrede, het vreedzame streven van hun volkeren met alle middelen aanmoedigen.

VERTROUWELIJK

De Sowjet-regering ondersteunt op alle manieren de vereniging van de inspanningen van het Sowjet-volk, dat strijdt voor vrede, met de inspanningen van volkeren van andere landen, en zij draagt op iedere wijze bij tot de omgang van het Sowjet-volk met andere volkeren, zonder het enige hinderpaal in de weg te leggen.

Er bestaat ook geen twijfel aan, dat een zeer belangrijke stap op deze weg de verwijdering van elke discriminatie van de zijde der Amerikaanse autoriteiten tegen de Sowjet-Unie dient te zijn."

BIJLAGE III

Twee miljoen Duitse jongeren betogen tegen herbewapening.
Telegram aan Stalin.

(Waarheid - Haagse editie van 13 Augustus 1951).

"Bijzonder indrukwekkend was het deel van de demonstratie, waarin de jeugd de vredelievende opbouw, die zich in de Duitse Democratische Republiek voltrekt, aanschouwelijk maakte. Grote indruk maakte ook de wijze waarop de vriendschappelijke gevoelens jegens de Sowjet-Unie, China, het voor zijn vrijheid strijdende Korea en de volksdemocratische landen tot uitdrukking werden gebracht. Telkens voorafgegaan door een zee van vlaggen in de nationale kleuren, volgden ontelbare portretten van de staatshoofden dezer democratische landen.

Het scheen alsof er geen einde zou komen aan de stoet, die zich langs een tientallen kilometers lange route door Berlijns straten kronkelde. Tenslotte kwamen echter toch de laatsten van de bijna twee miljoen jongeren voorbij over het Marx-Engelsplein, acht uur nadat de eerste pioniers hier hun bloemenhulde hadden gebracht. Al die tijd had een lachende, gelukkige jeugd gedemonstreerd voor de vrede, die het tezamen met jongeren uit alle landen van de wereld ten koste van alles wil verdedigen.

's Avonds vond op hetzelfde plein, waarboven een door krachtige schijnwerpers beschenen reusachtig portret van Stalin - de grote voorvechter voor de vrede - zweefde, een grote massameeting plaats, tijdens welke redevoeringen werden gehouden door Erich Honecker, de voorzitter van de Vrije Duitse Jeugd en Max Reimann, leider van de Communistische Partij in West-Duitsland.

Beiden wezen op de belangrijke taken, die de Jeugd van geheel Duitsland in de strijd voor de eenheid van het land heeft te verwezenlijken.

De machtige vredeswil van de Duitse jeugd werd ook tot uitdrukking gebracht in een begroetingstelegram aan Stalin, dat ondertekend werd door 4 miljoen Duitse jongeren."

VERTROUWELIJK

BIJLAGE IV

Wereldjeugdfestival te Berlijn.

Tien meisjes ontvingen Gouden Vredesmedaille.

(De Waarheid - Haagse editie van 10 Augustus 1951).

"Degenen, die de Gouden Vredesmedaille hebben ontvangen, zijn de 22-jarige Koreaanse vrijheidsstrijdster Li Soem Im, die pas kort geleden van het Koreaanse front naar Berlijn vertrokken is; Raymonde Dien, de dappere Française, die ondanks alle belemmering van de zijde der Belgische en Franse regering Berlijn toch bereikt heeft; Halina Szarlinski, een van de beste arbeidsactivisten van Polen; Truong Thi In uit Viet-Nam, die als arbeidsactiviste in het bevrijde gebied van Viet-Nam haar norm met 437% vervulde; Guorgina uit Iran, die het grootste aantal handtekeningen verzamelde van alle vredesstrijders in haar land; Amuna Boski uit Irak; Gilda Saleda uit Tunesië, die 5000 handtekeningen verzamelde onder de Oproep voor het Vredespact; Sorel Lewis uit Engeland en Nadi Molinda uit Italië, die beiden 3000 handtekeningen verzamelden en het Zweedse meisje Jun Ekberathing."

BIJLAGE V

De rede van Paul de Groot in Bellevue te Amsterdam.

De communisten willen liever praten dan vechten!

(De Waarheid - Haagse editie van 27 Juli 1951).

"De pogingen om tot een vreedzame regeling in Korea te komen zijn geen "vredesmanoeuvre" of een "list" van het Kremlin", zoals de teleurgestelde imperialisten het trachten voor te stellen, maar deze pogingen liggen volkomen in de lijn van de internationale politiek van de Sowjet-Unie en van het communisme in het algemeen.

De grondslagen van deze politiek zijn:

In de eerste plaats: De mogelijkheid en wenselijkheid van het vreedzaam naast elkaar bestaan van landen met een socialistisch en landen met een kapitalistisch stelsel en de samenwerking tussen hen.

In de tweede plaats: Het Sowjetstelsel is geen exportartikel! Het socialisme kan en mag niet door de socialistische landen aan de volken van de kapitalistische landen door oorlog en verovering worden opgedrongen. De strijd voor het socialisme in de kapitalistische landen is een binnenlandse aangelegenheid van die landen. Geen enkele buitenlandse macht heeft het recht zich daarin te mengen."

VERTROUWELIJK

BIJLAGE VI

EISEN - PROGRAM.

("Werkend Nederland" van 28 Juli 1951).

"Het Uitvoerend Bureau van het W.V.V. heeft aan het I.V.V.V. en het I.V.C.V. voorgesteld om de besprekingen over gemeenschappelijke verdediging van de belangen der arbeidersklasse te doen plaats vinden op basis van het sociaal-economisch eisenprogram, dat aangenomen werd in 1945 te Londen door nagenoeg alle vakverenigingen van de wereld.

Dit program bevat de volgende punten:

verantwoordelijkheid van de regering voor het voeren van een politiek van volledige werkgelegenheid;

de ontwikkeling van de productie door een investeringspolitiek, die geleid wordt door het algemeen belang;

een financiële en belasting-politiek, die er op gericht is de koopkracht te doen stijgen;

grootsere huisvestings-plannen;

de snelle invoering van een werkweek van maximaal 40 uur voor alle arbeiders, zonder verlies van loon;

minstens twee weken vacantie per jaar met behoud van loon;

de instelling in ieder land van een enkel staatssysteem van algemene sociale verzekering, dat voornamelijk gefinancierd wordt door bijdragen van de regering en werkgevers;

het controleren, regelen of afschaffen van monopolistische activiteit;

doeltreffende internationale samenwerking zowel op politiek als economisch gebied;

deelname van de vakverenigingen aan het organiseren, leiden en controleren van het economische leven om de doeltreffende uitvoering van deze voorstellen te verzekeren."

BIJLAGE VII

Manifest van Amsterdams Actie Comité gericht aan arbeiders in andere bedrijven.

"Aan de werkers in de metaalnijverheid en de haven

Waarde mede-arbeiders,

Het zal U allen waarschijnlijk bekend zijn, dat de confectione-industrie op het ogenblik door een zeer snel om zich heen grijpende werkloosheid wordt getroffen. Deze tak van in-

VERTROUWELIJK

dustrie is aangegrepen door een crisis, welke die van vóór de oorlog evenaart en binnen niet al te lange tijd dreigt te overtreffen.

Dagelijks krijgen vele confectie-arbeiders en -arbeidsters hun ontslagaanzegging en niet zelden worden gehele ateliers gesloten.

Het aantal werklozen in de confectie-industrie in Amsterdam is daardoor tot meer dan 1000 gestegen.

In de confectiebedrijven, die nog niet werden gesloten, werd in tal van gevallen tot werktijdverkorting overgegaan, wat voor hen, die daar werkzaam zijn, een aanzienlijke vermindering van hun inkomsten betekent.

Angst voor werkloosheid en een kommervol bestaan voor hen, die hierdoor geheel of gedeeltelijk werden getroffen, is het lot van de confectiewerkers.

Maar met dit lot wordt door hen geen genoegen genomen.

Uit hun midden heeft zich een comité gevormd, dat tezamen met de arbeiders en arbeidsters krachtige strijd voert tegen de ontslagen.

Reeds wierp die strijd vrucht af, in de vorm van het tot stand komen van een aanvullende wachtgeldregeling bij werktijdverkorting.

Onze strijd gaat echter verder.

Wij eisen in onze industrie werk voor allen.

Wij beschouwen het als een leugenachtige bewering, als zou het hier een seizoenwerkloosheid betreffen. Niet het seizoen, maar de huidige landspolitiek van prijsstijging, waardoor de koopkracht wordt ondergraven en het voorrang verlenen aan de defensie, is de oorzaak van onze ondragelijke toestand. Zij is ook oorzaak van Uw benarde omstandigheden.

Vele nijvere handen wordt daardoor werk onthouden, terwijl er grote behoeften bestaan aan wat deze handen kunnen voortbrengen.

Indien wij ons tot U richten, is dat om U te laten weten, hoe slecht de toestanden onder de confectie-arbeiders zijn en om als arbeiders Uw steun aan mede-arbeiders te vragen in onze strijd.

De beste steun die GIJ ons kunt verlenen, is te zorgen, dat Uw koopkracht toeneemt.

Gij bereikt voor U en Uw gezinnen betere levensomstandigheden en bestrijdt het spook van de werkloosheid.

Onze strijd kan volledig tot succes leiden, indien beslissende delen van de arbeidersklasse, waartoe de metaal- en havenarbeiders behoren, besluiten de strijd voor loonsverhoging

VERTROUWELIJK

aan te binden.

Alleen zij, die de oneervolle taak op zich hebben genomen, de werkloosheid goed te praten en de landspolitiek door te voeren of er bij behulpzaam zijn, zullen zich tegen de rechtvaardige strijd voor loonsverhoging verzetten.

Maar het bewustzijn en het aanwenden van onze kracht zal hen terzijde schuiven!

De omstandigheden maken het dringend noodzakelijk, de koopkracht door loonsverhoging te vergroten en de werkloosheid te keren!

Kent Uw plicht en handelt hiernaar!

Het Plaatselijk Actie-Comité
Secr. Einthovenstraat 19 I
Amsterdam-Oost."

BIJLAGE VIII

Het ingezonden stuk van Mr J.A. Wolthuis in de Rubriek:

Het Parlement der Publieke Opinie.

(De Nieuwe Post - 21 Juli 1951).

"De nieuwe partij is socialistisch en daarnaast Europees. Zij staat op de bres voor een autoritaire staatsvorm met inachtneming van beperkte verkiezingsmogelijkheid als boven is aangegeven.

Godsdienstvrijheid met waardering voor het sociale werk, dat de kerken, waarbij in het bijzonder moet worden genoemd de R.K. kerk, tot stand hebben gebracht.

Afschaffing van de Londense besluiten en verwijdering uit de rechterlijke macht en justitie van hen die zich sterk hebben bezig gehouden met de bijzondere rechtspleging ten einde weer te komen tot een rechtspraak waarin het volk vertrouwen kan hebben.

De bezwaren die men tegen ons heeft en die blijken uit de pers-commentaren naar aanleiding van het kort geding tussen de Stichtingen daalen uit op gaskamer en lampekagriezilverhalen..

Deze bestrijders hebben weinig begrepen van de revolutie van het nationaal-socialisme evenmin als zij inzien dat de democratie tot chaos voert door overheersing van de minderwaardige elementen over de meerwaardige.

Intussen is het gaskamertijdvak een evengrote vernedering van de menselijke geest en de menselijke persoonlijkheid als het guillotinetijdvak van de Franse revolutie dat was. Pas een volgend geslacht heeft toen de zegeningen geplukt die in de idee lagen besloten.

VERTROUWELIJK

Zo zal het ook nu gaan. Het neo-fascisme is de leidende staatsleer van de tweede helft dezer eeuw. De jeugd van nu zal de rijke oogst binnen halen waarvoor de martelaren van toen moesten sterven.

Mr. J. A. Wolthuis."

BIJLAGE IX

Artikel van C.L. Sulzberger in N.Y. Times 16-7-1951.

Wederopleving der totalitaire bewegingen.

"Zes jaren na de vernietiging der as-mogendheden is het neo-fascisme een onrijpe en zwakke plek in Europa gebleven; de neo-fascistische politieke bewegingen hebben echter in het voorjaar met name in Duitsland en Italië winst kunnen boeken: De Socialistische Rijkspartij van Dorls kreeg 11% der stemmen in Neder-Saksen, terwijl de Italiaanse Sociale Beweging bij de jongste gemeenteraadsverkiezingen 3,8% in Italië en 8% op Sicilië kreeg.

In Mei kwamen gedelegeerden uit verscheidene landen te Malmö bijeen; hier werd besloten tot de oprichting van een raad (vier leden), een secretariaat en een jeugdorganisatie. Moge dit vooralsnog eerder een "bad joke" (misplaatste grap) dan een gevaarlijke coalitie zijn, van belang is, dat het "comité van Malmö" nog steeds fondsen ergens vandaan krijgt. Triëst zou tot zetel van het secretariaat zijn gekozen. De jeugdbeweging zou van Rome uit worden geleid. De propaganda is zowel anti-communistisch als anti-Amerikaans. In Malmö werd de N.A.T.O. aangevallen. Otto Remer (die Dorls' partij vertegenwoordigde) is een cynische "neutralist", die ervan uitgaat, dat een oorlog tussen het Oosten en Westen onvermijdelijk is, waarbij het Germanendom slechts als overlevende te voorschijn kan komen, wanneer aan de Russische troepen zonder verzet doortocht wordt verleend.

De generaals Speidel en Heusinger, die met de geallieerden samenwerken ter zake van de Duitse herbewapening, worden collaborateurs genoemd. Men zegt, dat Dorls in nauw contact staat met het neutralistische "Duitse Congres", dat volgens sommigen door de communisten wordt gesteund.

De Italiaanse Sociale Beweging was als zodanig niet te Malmö vertegenwoordigd, hoewel een zekere Gianfranceschi, die wel aanwezig was, contact met terroristische groepen, aan bovengenoemde beweging gelieerd. Deze beweging, geleid door vroegere volgelingen van Mussolini, zoals Almirante en prins Valerio Borghese (commandant van het voormalige 10e legioen), zou drie duizend vertakkingen in Italië hebben, nog uitgezonderd de "fabrieksgroepen voor sociale actie".

Men maakt zich zorgen over het feit, dat - vooral in
Zonderhoudt

VERTROUWELIJK

Duitsland - de middenklasse, die het minst door de oorlog getroffen is, dus het "normale" element der bevolking, grote steun aan deze ontwikkeling geeft, veel sterker dan de bezitlozen en teleurgestelden. Toen Adenauer Dorls' succes verklaarde door economische omstandigheden, stelde het "American Jewish Committee" een onderzoek in naar de situatie. Het bleek, dat Dorls het vooral van de kleine voorspoedige protestantse boeren moet hebben. Deze partij zoekt thans naar bondgenoten onder andere pseudo-nazistische splintergroepen, met name de Beierse Economische Partij (van Alfred Loritz), restanten van het Duitse bloc (bij Cassel) en de bekende nazi-centra als Frankfort, Alsfeld, Wuppertal en de Oberbergische Kreise van Noordrijn-Westfalen.

Hoe de toekomst zal worden is niet te zeggen. Men bedenke echter, dat nog in 1928 de Nazi's slechts $3\frac{1}{2}\%$ der stemmen op zich verenigden zodat uit cijfers niets af te leiden valt."
